

Trimestrieel contactblad
Jaargang 2, nummer 3
Ver. Uitg. Lucrèce Roegiers
Vissenakenstraat 381, 3300 Vissenaken-TIENEN
Tel. /fax (016) 82 45 37
email :yggdra@hotmail.com
Website : <http://www.geocities.com/yggdra.geo/>

België-Belgique
P.B.
3300 Tienen 1

De Sapstroom

van

GEOGRAFIE

een ecologisch-didactische
ontmoetingsplaats voor permacultuur

Herfst-activiteiten, september 2000

Permacultuur

verzoening van eeuwenoude werkwijzen en nieuwe technieken
oog voor de rijkdom van diversiteit
kader voor verscheidene alternatieve invalshoeken
zorg voor de vier elementen
intens gebruik van het invallend zonlicht
zorg voor de mens
oeroud gevoel van eenheid
dans met de natuur
levensfiloso-

fie

Herfst

Herfst, overgangperiode tussen zomer en winter.

Nu is de natuur zeer actief. Alles bereidt zich voor op de komende winter en koude en tegelijk worden maatregelen genomen om de komende lente weer overvloedig uit te lopen.

Heb je al eens gezien hoe de botten voor volgend jaar al klaar staan aan de zwarte bes?

Planten produceren massa's zaden die ze met de wind, de vogels of andere dieren meegeven om hun overleven veilig te stellen. Ook de bomen gooien hun vruchten of noten kwistig rond. Enkele zullen erin slagen te ontkiemen en het ontstaan te geven aan een nieuwe boom.

Alle krachten worden geconcentreerd in zaad, stam of ondergrondse wortel of knol. Op die manier ontstaat de dikke zwelling van de aardpeer die lekker is als voedsel. De mierikswortel is op zijn best nadat de bovengrondse delen zijn afgestorven en alle kracht zich in de wortel heeft samengebald.

Dieren leggen een wintervoorraad aan of maken zich op voor hun winterslaap. Vogels verzamelen om naar warmere oorden te vertrekken.

Alles trekt zich terug, krimpt in en keert terug tot zijn essentie. Alles maakt zich op voor een periode van uiterlijke rust en terugkeer tot zichzelf.

Ook wij.

Kruidenweetjes

Chinese bieslook — Allium tuberosum

De Chinese bieslook bloeit volop in augustus en blijft nog een hele tijd doorbloeien. Chinese bieslook bloeit met helderwitte bloemetjes die op een hoge, stevige stengel statig de tuin sieren. De kleine, witte, stervormige bloemetjes vormen een bolvormig scherm van 5 tot 8 cm groot en geven de indruk slechts één bloem te zijn. Deze is goed als snijbloem te gebruiken. De bloemen zijn ook heerlijk in sla. Elizabeth de Lestrieux noemt ze de lekkerste van alle Allium-soorten in haar prachtig boek 'De smaak van bloemen'.

Het grootste deel van het jaar kunnen we genieten van de lange, groene blaadjes. Deze zijn niet hol zoals bij de gewone bieslook, maar plat met een nerf in het midden en tamelijk dik. Je kan de blaadjes gebruiken in soep, koude schotels, bij rijst, in slaatjes en kruidenmayonaise.

De plant is doorlevend, zaait zichzelf uit en wordt ongeveer 50 cm hoog. Je kan de pollen ook scheuren en zo vermeerderen.

Deze plant is in pot verkrijgbaar in Yggdrasil.

Groenten, kruiden en fruit met biogarantie

Wat hebben we te bieden ?

Groenten

Herfst is overvloed. Er zijn nu heel veel soorten groenten beschikbaar. Gezien de grote vraag zijn we niet in staat voldoende groenten zelf te kweken. Daarom wordt het aanbod aangevuld met aangekochte groenten, alle met biogarantie.

Van eigen teelt zijn er vanaf november aardperen of topinamboers, andijvie, groenlof of suikerbrood en waarschijnlijk ook Japanse andoorn.

Kruiden

Kruiden zijn vers te koop of in potjes om uit te planten.

Fruit

Appelen zijn er, in diverse variëteiten, tot een heel stuk in de winter.

Verder is er ook doorlopend **biofruitsap** te koop : appelsap en appelkersensap.

Wijn

Doorlopend is er biowijn : rood, wit, rosé.

.

Biobrood

Op zaterdag is er brood van 't Bakhuis uit Lubbeek. Dit is brood met biogarantie. Pistolets met of zonder zaadjes, krentebollen zijn er enkel op bestelling. Gelieve uw bestelling ten laatste op donderdagvoormiddag door te geven.

Biozuivel

Vanaf begin september bieden we ook enkele zuivelproducten aan. De tijd zal uitwijzen of en op welke manier we daarmee doorgaan.

Hoe bestellen ?

- U kan gewoon **tijdens de openingsuren langskomen**. Dan kan u mee de tuin ingaan om de groenten te kiezen.
- U kan vooraf telefonisch **bestellen**. Op het afgesproken moment staat de bestelling dan klaar.
- Wie graag **wekelijks een pakket** groenten en/of fruit en kruiden wil aankopen, kan bij de afhaling een bestelling doorgeven voor de volgende week. Op het afgesproken moment staat die dan klaar. De inhoud van de groentemand is te bepalen in onderlinge afspraak.

openingsuren :

dinsdag-, woensdag- en vrijdagvoormiddag

8.30 u - 11.30 u.

zaterdag

van 10.00 u tot zonsondergang

ons telefoonnummer : (016) 82 45 37

Fruitbomen

Vaak wordt ons gevraagd waar biologische fruitbomen te koop zijn. Om hierop een antwoord te kunnen geven zijn we op zoek gegaan. We brachten o.m. een bezoek aan 'De Linde', de boomkwekerij van Bart en Jan Dequidt in Kemmel.

Kwaliteit en milieuvriendelijk telen zijn voor hen belangrijk.

Concreet betekent dit dat ze geen kunstmest gebruiken, maar stalmest, compost, organische meststoffen en om de 5 jaar een groenbemester die na 1 jaar wordt ondergeploegd. De onkruidbestrijding gebeurt mechanisch. Onder sommige bomen wordt witte klaver ingezaaid als levende mulch. Scheikundige bestrijding wordt op enkele plaatsen, waar men niet goed bij kan, toegepast. Ziekten en plagen proberen ze preventief af te remmen door een aantal teeltmaatregelen. Rondom zijn hagen aangeplant, men kiest voor resistente rassen e.d. Er is aandacht voor het bodemleven en voor het laten ontstaan van een natuurlijk evenwicht tussen de diverse insecten. Op die manier houden de nuttige insecten schadelijke insecten onder controle. De bomen worden pas gerooid als de meeste bladeren op een natuurlijke wijze zijn afgevallen.

Zij kweken de rassen in de boomvorm waarvoor ze geschikt zijn. Daardoor zijn niet alle rassen in alle vormen verkrijgbaar. Er zijn oude rassen opgenomen in de catalogoog, evenals een aantal rassen die bijzonder weerstandbiedend zijn tegen ziekten. Ze bieden ook advies aan i.v.m. rassenkeuze, bestuiving, plantafstand, grondvoorbereiding. Bij de levering is er ook een handleiding.

Eén keer per jaar is er een levering in Vlaams-Brabant. We kunnen op Yggdrasil een gezamenlijke aankoop en levering organiseren als daarvoor interesse is.

De catalogoog van fruitbomen en bessenstruiken ligt ter inzage in Yggdrasil.

Wandelingen

Herfstwandeling in Yggdrasil

In het kader van een opleiding tot natuurgids wandelen we door de tuin in cultuur en ook door het laatste stuk dat nog quasi onaangeroerd ligt sinds eind 1995. Dit is onze zone 5 waar we de natuur haar gang laten gaan. Rode draad doorheen de wandeling is het thema ‘overgang’,

vrijdag 22 september 18.00 – 20.00 u gratis

Gelieve vooraf te verwittigen als je komt.

Kruidenwandeling in Yggdrasil

Bij het ontwerpen van een permacultuurtuin zorgen we ervoor dat onze zintuigen aan bod komen : je moet er kunnen ruiken, voelen, horen, zien en smaken. Vanuit deze invalshoek wandelen we door de tuin. Geuren en kleuren zijn onze gids. De verhalen hechten zich vast aan wat we ontmoeten en aan wat onze zintuigen beroert.

zaterdag 30 september 14.00 u – 16.00 u 200,- BEF

Jaarprogramma

september

vrij	22	18.00 – 20.00 u	herfstwandeling in Yggdrasil
zat	30	14.00 – 16.00 u	kruidenwandeling Yggdrasil

oktober

woe	25	20.00 – 22.00 u	kruiden leren kennen
zo	29	10.00 – 17.00 u	pompoendag

november

woe	8	20.00 – 22.30 u	groentetaarten
zat	11	9.00 – 18.00 u	werkweekend
zo	12	9.00 – 17.00 u	werkweekend
di	28	20.00 – 22.00 u	kruiden leren kennen

december

di	5	20.00 – 22.00 u	rauwkost in de winter
di	12	20.00 – 22.30 u	bakken : brood deel 1
di	19	20.00 – 22.00 u	kruiden leren kennen

januari

di	9	20.00 – 22.30 u	bakken : brood deel 2
di	16	20.00 – 22.00 u	kruiden leren kennen
woe	24	20.00 – 22.30 u	vleesvervangers : granen

februari

di	6	20.00 – 22.00 u	vitaminen en mineralen
di	13	20.00 – 22.30 u	vleesvervangers : groenten
woe	21	20.00 – 22.00 u	kruiden leren kennen

maart

woe	7	20.00 – 22.30 u	éénpansgerechten
zat	10	9.00 – 18.00 u	permacultuur workshop groenten kweken
woe	21	20.00 – 22.00 u	kruiden leren kennen
vrij	23	19.00 u tot	permacultuurweekend
zon	25	17.00 u	thema : water

Werkweekends : 21 – 22 april
12 – 13 mei

Kruidenverkoopdag : 5 mei

We zijn gesloten tijdens de kerst – en paasvakantie.

Inschrijving : gebeurt vooraf via telefoon/fax of per brief. De inschrijving wordt bevestigd door betaling of door het storten van de inschrijvingsgeld op rekeningnummer 001–3117002-80 van Yggdrasil.

Kruiden leren kennen

'Onbekend is onbemind' gaat zeker op voor kruiden. Overal waar we komen ontmoeten we kruiden, ook midden in de stad. Kruiden spelen trouwens een belangrijke rol in ons leven.

Toch staan we vaak negatief tegenover de kruiden die spontaan in onze omgeving groeien. Die noemen we dan 'on'kruiden.

Dit is echter vaak het gevolg van onvoldoende kennis van de kruiden. Immers elke plant draagt een hele rijkdom in zich en heeft heel wat gebruiksmogelijkheden.

Opzet van de avonden **'kruiden leren kennen'** is kennismaking met 2 à 3 planten per keer. Vanuit zoveel mogelijk aspecten worden de planten belicht, zoals plantlore, herkomst, teelt, inhoudsstoffen, geschiedenis, keuken- en ander gebruik. We zetten ook thee van één van de besproken planten.

De keuze van de planten is seizoengebonden en is gespreid over het gehele plantenrijk.

Welke planten aan bod komen kan je aanvragen enkele dagen voor de avond doorgaat.

Er is geen voorkennis vereist. Elke sessie staat op zichzelf.

25 oktober, 28 november, 19 december telkens om 20.00 u.

Pompoendag

In de lijn van vorig jaar organiseren we dit jaar opnieuw samen met Lieven David van Velt Hageland een pompoendag.

Die dag kan je meerdere rassen eetbare pompoenen komen bewonderen en betasten en sommige zijn als proevertjes verwerkt. En je kan ze uiteraard ook kopen om zelf uit te proberen.

Een receptenboekje zal te koop zijn.

Kalebassen en Halloween-pompoenen maken het assortiment compleet.

Er is een hoek met boeken over pompoenen, een lantaarnworkshop voor al wie nog kind is en pompoentheater.

Voor wie zelf wil gaan kweken zijn er van enkele rassen zaden te verkrijgen.

Een greep uit het vermoedelijke aanbod : Naaktzadige pompoen, Red Kuri, Sweet Dumpling, Groene Hokkaido, Sweet Grey, Small Sugar, Pomme d'Or, Baby Boe, Gold Nugget, Blue Kuri, Bella, Tromba d'Albenga,...

zondag 29 oktober 10.00 u – 17.00 u. Toegang gratis.

Voeding

Groentetaarten

Groentetaarten zijn heerlijk en kunnen zowel geserveerd worden als voorgerecht, als onderdeel van de hoofdmaaltijd, als maaltijd op zich of ze kunnen meegenomen worden als lunchpakket. Multifunctioneel dus.

Je kan ze koud of warm eten, je kan ze met de meest uiteenlopende groenten klaarmaken in alle seizoenen. Heb je restjes dan kan je die omtoveren tot een lekkere taart.

Het deeg kan vooraf klaargemaakt worden en dat vraagt helemaal niet veel tijd.

woensdag 8 november : 20.00 u – 22.30 u. Prijs : 350,- BE

Rauwkost, ook in de winter

Dagelijks rauwe groenten op het menu is goed voor onze gezondheid. Welke groenten kan je zoal klaarmaken in de winterperiode? We maken gewone en minder gewone groenten klaar met een smakelijk sausje.

dinsdag 5 december : 20.00 – 22.00 u. prijs : 350,- BEF

Brood en fantasiebrood bakken deel 1

Ons dagelijks brood is wel heel belangrijk. Je eigen broodje bakken is natuurlijk een heerlijk gebeuren. Wil je dat leren dan schrijf je in en dan kan je komen kijken op 12 december.

We bakken gistbrood, vertrekkend van volkorenmeel. We kunnen met hetzelfde deeg ook allerlei leuke vormen verzinnen.

Ook het deeg kan gevarieerd worden door andere soorten meel of andere ingrediënten toe te voegen.

Op 9 januari bak je dan je eigen broodje onder begeleiding.

Dinsdag 12 december : 20.00 – 22.30 u. Prijs : 700,- BEF voor beide avonden samen.

Werkweekend

Vaak vraagt men ons of het mogelijk is te komen helpen. Hier-voor zijn de werkweekends een ideale gelegenheid. Er is keuze uit verschillende taken, zwaarder en minder zwaar werk, aanleg van iets nieuw, bijwerken van de bestaande bedden en ander typisch seizoenwerk. Koken doen we samen. De ervaring leert ons dat er naast het werk, ook ruim gelegenheid is tot gezellig praten en ideeën uitwisselen.

Het is natuurlijk ook heel aangenaam dat er in korte tijd een hoop werk gedaan en iedereen heeft er voldoening van.

We beginnen op zaterdag 11 november om 9.00 u en werken door tot 18.00 u. 's Zondags beginnen we ook om 9.00 u maar we eindigen om 17.00 u. Wie dat wenst kan ook ter plaatse overnachten.

Iedereen die dat wenst is hartelijk welkom gedurende één of twee dagen. Maaltijden en overnachting zijn gratis.

hoe meer zielen, hoe meer vreugd :
werkweekend 11 en 12 november
van 9.00 u tot 17.00 u.

Sapstroom

Onze activiteitenkalender heeft de naam 'Sapstroom' meegekregen omdat we graag zouden zien dat dit blaadje geen éénrichtingsverkeer is. Een sapstroom gaat van boven naar beneden en andersom. Alleen zo is een plant levenskrachtig.

Onze 'sapstroom' zien we vooral als een wederzijdse uitwisseling van ideeën.

Vooreerst krijgen we graag reacties van lezers op wat er verschijnt in de 'Sapstroom'. Ook eigen ervaringen en ideeën i.v.m. permacultuur zijn welkom. Deze reacties willen we publiceren onder de rubriek 'Sapstroom'. Het zou verrijkend en boeiend zijn als we daar regelmatig (tuin)ervaringen konden lezen van ieder die met permacultuur bezig is, ook al is dat op een heel kleine schaal of in een beginstadium. Het hoeven niet alleen positieve ervaringen te zijn, ook mislukkingen of tegenvallers zijn interessant. Die nopen ons immers om meer aandacht te geven aan de natuurlijke gang van zaken, om creatieve oplossingen te zoeken en nieuwe wegen uit te proberen.

Een eerste tekst van iemand die zijn eigen ervaringen met permacultuur heeft neergepend. We zouden het heel fijn vinden als de sapstroom regelmatig meer voeding krijgt.

Enkele weken terug volgde ik bij Lucrèce op Yggdrasil een dagprogramma over 'permacultuur'. Het was een ware openbaring. Enkele mensen waren er al een tijdje mee bezig. Ik was een complete leek. Het lijkt niet meer dan logisch dat een tuin 'biologisch' wordt opgezet en onderhouden. Vroegere pogingen om biologisch-dynamisch te werken mislukten steeds om mezelf-wijsgemaakte dingen zoals te weinig tijd of geen resultaat. Drogredenen zoals blijkt. Want wat is er eenvoudiger dan het systeem van permacultuur? Bovendien is het eerlijk werken in deze tuin. Maar vooral ook heerlijk. Na de prachtige paradijselijke tuin van Lucrèce en Piet te hebben gezien en erin te hebben meegewerkt die dag, was ik vastbesloten aan de slag te gaan. Ik ben eerst twee keer naar de groencomposterij in Herent gereden om zakken te vullen en over en weer te rijden naar Goetsenhoven, een gekke karwei. Deze week bracht Piet me nog een lading met de aanhangwagen waarvoor ik hem erg dankbaar ben. Op een steeds meer uitbreidende strook gazon ging ik te werk: met karton afdekken en bedekken met groencompost en daartussen paden met houtsnippers. Dan begon het zaai- en plantwerk. Heerlijk om uit te zoeken wat met wat te combineren, groenten en kruiden en ook bloemen. Op enkele weken tijd zie je al allerlei dingen de kop boven steken en dat is volop genieten. Ik ben zeker dat dit een klein paradijs wordt al is het dat nu al!

Troet

Wegbeschrijving naar Yggdrasil, Vissenakenstraat 381, Vissenaken

Vanuit Tienen.

Op de ring van Tienen rijd je tot de lichten van de Diestsepoort : het kruispunt met de baan naar **Diest- Glabbeek**. Daar neem je de richting **Diest**. Onmiddellijk splitst de baan zich : je volgt de linkse baan. Dit is reeds de Vissenakenstraat. Als je het oranje bord 'Vissenaken' voorbij bent vervolg je nog even de weg die kronkelt en begint te dalen. Iets verder, aan de rechterkant, op de hoek van een klein straatje, staat een huis met een gedeeltelijke houten afwerking en een afsluiting met wilgetenen. Je slaat hier rechts in (Kruisbergstraat) en de eerste oprit rechts draait u op.

Vanuit **Leuven** of **E40** (vanuit Brussel) : uitrit Boutersem (24)

Na de uitrit neem je links. Op een T-kruispunt neem je terug links, na enkele bochten kom je aan verkeerslichten : je neemt rechtsaf richting **Tienen**. Je volgt de steenweg tot aan de 2de verkeerslichten met op de hoek links een grote land- en tuinbouwshop. Hier volg je de richting **Vissenaken** : linksaf. De baan kronkelt voorbij de kerk van Vissenaken Sint-Pieter en je blijft de weg volgen. Dan kom je op een kruispunt met de baan Tielt-Winge – Tienen. Je steekt hierover : *de weg wordt een asfaltbaan die naar boven kronkelt voorbij een kapel, de kerk Vissenaken Sint-Maarten en je komt op een T-kruispunt. Hier ga je rechtsaf richting **Tienen**. Dit is de Vissenakenstraat. Je rijdt voorbij de weg naar Glabbeek en op het eerstvolgende kleine kruispuntje sla je linksaf (Kruisbergstraat): Yggdrasil staat helemaal op de hoek. Rechts in het kleine straatje is de inrit.

Vanuit **Aarschot** : baan Aarschot -Tienen tot het kruispunt in Vissenaken met wegwijzer naar Bunsbeek (rechts is een school) : hier links Bunsbeek volgen. Dan verder zoals hierboven Vanaf *

Vanaf de **A2** (vanuit Limburg)

Van de A2 kom je op de baan Leuven- Diest. Je neemt links richting **Leuven** onder de brug. Daar ga je onmiddellijk links en onmiddellijk nadien rechts : richting **Tienen**. Deze baan blijf je volgen tot een wegwijzer **Vissenaken** : daar ga je rechts en je volgt de weg tot op een T-kruispunt. Hier neem je links richting **Tienen** : dit is de Vissenakenstraat. Bij het eerstvolgende kleine kruispunt neem je links : Kruisbergstraat : de eerste inrit rechts is de plaats van bestemming.

Openbaar vervoer : de trein tot Tienen. Na afspraak word je afgehaald.